

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és tinnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

34.4%.

Szomorú nappá avatta a magyar kvóta bizottság érthetetlen magatartása és eszeveszett könnyelműsége a mai napot.

Mint a kormány félhivatalosa ugyanis jelenti, a két kvóta bizottság-nak sikerült végre megegyezni a kvóta arányára nézve.

A magyar bizottság elfogadta az osztrákok azon „nagytlekű” ajánlatát, hogy ők kegyesen megegyeznek akkor, ha a magyarok ezuttal 34.4% kvótát fognak fizetni.

És a magyar bizottság, mely ez előtt még egy pár hónappal hallani sem akart még egy századrésnyi kvotaemelésről sem, most egy pár purpárút után beleegyezett egy akkora teher viselésébe, melyet aligha fog e szerencsétlen nemzet elviselhetni.

Igen jól mondja Bartha Miklós: „Magyarország szegény ország. Az ecsetnek nincsen lyan sötét színe, mint hazánk gazdasági képének.

Ausztria pedig gazdag állam. Tőkéje, ipara, fejlett munkakereje, jóléti uszó polgársága van. Mezőgazdasága is előrehaladottabb és jövedelmezőbb, mint a miénk. Árpát, rozsot, zabot, lóherét, répát többet termel, mint mi. Buzahozamának átlaga nagyobb. Erdőgazdasága rendezettebb, rentabilisabb, nagyobb. Kereskedelme fejlettebb. Vasut-hálózata nagyobb kiterjedésű. Állategyesztése jóval fölülmulja a mienket nemcsak minőségben a szarvasmarhánál, hanem még mennyiségben is.

Még sem Ausztriában emelik a kvótát, hanem nálunk!

Pedig a kvóta útján fentartott intézmények tejjelét ők szedik le. Övék a diplomácia és övék a hadsereg. Minden közös instrumentum német. A konzulátusok őket szolgálják. A világ csak Ausztriáról tud és vele érintkezik. Az udvar is Bécsben él és valamennyi főherceg. Osztrák ipar szereli föl a hadsereget az utolsó gombig.

Mégis minket akarnak arra kényszeríteni, hogy Ausztria terheit könynyítsük s a magunkét fokozzuk. Négy-öt millióról van itt szó évenként. De ez a szám ingatag. Csak annyi bizonyos, hogy évről-évre emelkedik. A gyorstüzelő ágyúk negyvenmillióba fog-nak kerülni. A kvóta-emelés százaléka ennél az újabb tehernél hazánknak nézve évi egy millió kétszáz ezer forinttal jut majd kifejezésre. Ezzel ha millióra rug az új teher. De fölemelik a tisztí fizetéseket is. Építnek új hajókat is, meg aztán erődöket. Az ezredek szaporítása szintén küszöbön áll. Nincs ennek se vége, se hossza.

Fizess magyar! Ha nincs pénz, ott az ökröd; ha ez sincs, ott a bő-röd. Rád diktálta az osztrák, tehát fi-zess.

Ime, az osztrák ellenséged. Tehát szövetkezzél vele.

Ime, gyűlöl, fojtogat, kizsárol. Mindegy, azért mégis szövetkezzél vele.

Ez a szövetségi gazdasági és poli-kai halálotat jelenti. Ez a szövetség csiráztható melegágya a viszálynak, a fondorlatnak, a gazdasági pangásnak. Miatta alkotmányod is állandó veszély-ben forog. Leköti munkaerődet; bel-ügyeid rendezésére e miatt nem for-díthatshz sem időt, sem gondot. Nincs időd a békés gyarapodásra, mert a szövetség örök harcra kényszerít. A harc-nak az árát pedig mindig veled fizetted meg.

Ez mind semmi. Azért mégis csak kösd meg azt a szövetséget.

Mondj le vágyaidról. Történelmi honvágyaidat dobd ki a szemétdombra. Fizess! Állj be a becsstelen nemzetek sorába és fizess meg azt az állapotot, hogy osztrák gyarmattá süllyedél.

A görögök aranyat kaptak macce-doniai Fülöpötől szabadságuk fejében. Ez is alávalóság. De hasznuk volt benne. Pénzt kaptak. De mi pénz-t adunk, hogy szolgálk lehessünk!

A megegyezésről szóló legújabb hireink a következők:

A kvótaküldöttségek tanácskozásait befejezték és megegyeztek arra az arányra nézve, a mely szerint Magyarország és Ausztria a legközelebbi tíz esztendőben a monarchia közös kiadásaihoz hozzájáruljon. A két deputáció albizottságának megállapodásai szerint Magyarország a jövőben 34.4 arányában, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 65.6 arányában fogják a közös költségeket viselni.

A megállapodások.

A magyar és osztrák kvóta-küldöttségnek közös tanácskozásában létrejött megállapodásai a következőleg szólnak:

1. Az egyezség tartama tíz évre terjed, még pedig 1900. január 1-től 1909. december 31-ig.

2. A míg a vámközösség tart, addig a vámjövedelmek, a kezelési költség levonása után, a közösgyi kiadások fedezésére fordítandók.

3. A hozzájárulási arány az eddigi 31.4: 68.6 helyett a magyar korona országai részére 34.4, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok részére 65.6-ban állapítatik meg.

4. Azon a napon, a melyen ez az új kulcs alkalmazásba vétetik, megszűnik az 1872: IV. t.-cz. érvénye, a mely a határörvidék számára a 2%-os preczipuumot állapította volt meg.

A megállapodás a parlamentben.

Széll Kálmán miniszterelnök a parlament mai ülésében be fogja terjeszteni az országos kvóta-küldöttség megállapodásairól szóló jelentést, az összes táblázatok, mellékletek és számadatok kíséretében, melyek a kvótakerésben való tájékozódásra szükségesek. Mindezek a mellékletek már kinyomtatva kerülnek a Ház asztalára, ugy, hogy idővesztés nélkül a parlament tagjai közt nyom-ban szét is lesznek oszthatók. A miniszterelnök kéri fogja a házat, hogy a megállapodásokat nyom-ban a pénzügyi bizottsághoz tegye át. A pénzügyi bizottság valószínűleg már f. hó 27-én, hétfőn, tárgyalni fogja a jelentést, hogy annak mielőbb való plenáris tárgyalását előkészítse. Miként azt tegnap Széll Kálmán a képviselőházban elmondotta, a miniszterelnök terve az, hogy a parlament a megállapodások tárgyalását december 4-én kezdje meg.

Szilágyi és a Tiszák.

A M—g írja:

A Bánffy-csoport és a Tiszák most Szilágyi Dezzöt akarják előtérbe tolni, szemben Széll Kálmánnal. Arra törekcsenek, hogy el-lentéteket teremtsenek Széll és Szilágyi kö-zött és azután Szilágyit egészen megnyerjék a maguk számára. Ha Tisza Pista nem lehet belügyminiszter, akkor Szilágyit kandidálják és erőnek erejével kolliziót akarnak terem-teni a volt nemzeti pártiak és Szilágyi kö-zött. Szilágyi maga igen jól ismeri a Tiszák törekvéseit és ravaszkodását, s egyáltalán nem hajlandó magát azok eszközének oda-dobni. Nagyobb elítélője senki sincs a Tiszák kormányzati működésének, mint maga Szilá-gyi Dezső, a ki nem is tartózkodott sohasem ennek a felfogásának kifejezését adni.

Szilágyival régen tisztában van min-denki, hogy a képviselőház elnöki állása, a honnan őt Bánffy kiűzte, nem lehet méltób-ban betölteni, mintha azt újra Szilágyi De-zső foglalja el.

Akár megy el tehát Perczel bankigaz-gatónak, akár nem, Szilágyi előbb-utóbb vis-zsál az elnöki székre, bármennyire szeret-nék is Tiszák azt a helyet saját emberük részére lefoglalni. Érdekes, hogy a kvóta-fel-emelés alkalmát ragadja meg ez a csoport, hogy merész álmait a hatalom visszafoglalá-sára tovább űzze. Egész aknákat raktak le a Széll-kabinet körül, hogy azokat alkalmas időben felrobbanthassák.

Az „alkalmas idő” azonban még Tisza Pista szerint nem következett be. Még nincs elég „elvi különbség” köztük és Széll Kál-mán között, a mi azt jelenti, hogy a cselye-tésekbe most is belesültek.

A kvótaemelés legfeljebb csak annyiban képez reájuk nézve elvi különbséget, hogy a 34.4 százalék nekik nem elég kvótaemelés, és ennél 3k többre is készek lettek volna. Így azonban a 34.4 százalékba is beletöröd-nek, pedig azt hitték, hogy a 35, esetleg 36 százalékos kvótánál eljön — az ő idejük. Ez is elmúlt és most várják a leszámolás

idejét, a melyről meg vannak győződve, hogy sokáig nem késik. A legközelebbi vá-lasztás végleg eldönti a Tisza-klíkk sorsát.

Osztrák malícia.

A kiegyezéssel testvér államná vált Ausztria ugyancsak mostohán bánik Magyar-országgal. Az ellenségről tartja a közmondás, hogy ott árt az embernek, a hol csak lehet. No hát, a jeles osztrák kormány is így jár el Magyarországgal, a minék jele az a zaklatás, hogy újabban ismét eltiltotta az osztrák kormány Kőbányáról a sertésbevitelt azon a czímen, mert egy Kőbányáról Wiener-Neustadba indított szállítmány hatvan hizott sertése közül egy az uton elhullott, való-szerűleg megfulladt. A szállítmányból tíz sertést leöltek és egyiken állítólag találtak valami gyanusát, de az az egy állat Ausztriá-ban is megbetegedhetett, mert ott pusztít a sertésvész, míg Kőbányán nyoma sincs sem-miféle ragadós betegségnek.

E kiszerűnek látszó dolog mögött azonban nagyon gonosz czélzat lappang. A kaján osztrákok ugyanis diskreditálni akarják ezzel a magyar kermány hivatalos jelentéseit és egy csapással megfojtani Kőbányának lassankint újra felvirágozni kezdő kereske-delmét. Érthető tehát, ha a földmivélsügyi miniszter azonnal reklamált az osztrák kor-mány ez intézkedése ellen, melynek első következtése lesz, hogy a német hatóságok is elzárjákja határt. Az ilyen határzárlatokat pedig elrendelni könnyű, hanem feloldani annál nehezebb.

A legújabb hírek szerint az osztrákok már engedni is kezdenének és állítotak csak neheztelni, fogják, de nem tiltják be a be-vitelt Kőbányáról, egyelőre azonban negyven napig gyanus leszen minden sertés az osztrák politikuskok előtt.

Ime, ilyen dolgok esnek a két testvér-állam között, egy elhullott sertésért.

Ennek az osztrák erőszakoskodásának pedig volna egy nagyon is könnyű ellen-szere. Annyi ma már a bacizlust vadászó tudós, hogyha az osztrák posztót nagyító tüveg alatt vizsgáltnak, bizonyosan talál-nak valamiféle veszedelmes fertőző baczil-lust, mely Magyarországon az osztrákság ragadós nyavalyáját terjeszti. Fedezzék csak fel azt az osztrák beczillust, vessenek hasonló nehézségeket az osztrák cikkek behozatala elé, akkor majd azok az osztrák szakértők is jobban látnak az okulásjukkal, mint lát-nak most, a mikor csak károkat akarnak okozni a magyar termelésnek és kereskede-lemnek.

Párisi levél.

Páris, nov. 21.

Az idegen munkások Franciaországban.

Most, hogy a párisi világkiállítás köze-leg, számos magyar munkás jött fel Párisba, azt remélve, hogy itt munkát fog kapni, de alig egy-kettő kapott nagy nehezen foglal-kozást magyar vagy német mestereknél. A többi hazautazott, ha volt miből, egy része gyalogszerrel vándorolt vissza, mert a konzulátus már csak ritka esetben ad utijegyet, míg többen közülük elzúlve lődörögnek Párisban.

Franciaországban nem szeretik az ide-gen munkásokat, kiket ugy tekintenek, mint elődsieket, kik a francia munkás elől eleszik a kenyeret. Csak a legkivételesebb esetekben és oly iparágaknál alkalmaznak idegent, a melyhez a francia munkás nem igen ért. Ilyen iparág például a szűcsipar, a melynél a tulnyomó része a munkásoknak külföldi és pedig elsősorban magyar. A szűcs ipar Franciaországban igen jövedelmező s egy jó munkás sokkal többet kereshet itt, mint otthon, de kell, hogy francziául is értsen valami keveset.

Tegnap ismét több száz aláírással el-látott kérvényt nyújtottak be a munkások a közmunkaminiszternél, a melyben panaszt emelnek a vállalkozók ellen, hogy azoknál több, mint egytizedrésze a munkásoknak idegenekből áll.

A francia sajtó pedig egyhangulag azon reményének ad kifejezést, hogy a mi-niszter végét fogja vetni ezen „gyalázatos visszaéléseknek.”

Tán a magyar munkások érdekeit is lehetne némileg óvni, ha ehez hasonló in-tézkedések tetetnének.

Uj angol ágyúk.

Az angol páncélos hajókat új óriási ágyúkkal látják el, a melyek felülmulják az összes eddigi ágyúkat.

Ezek az ágyúk 50 tonna súlylyal bir-nak és a lövegek, a melyeket rendkívüli pon-tossággal lőnek ki 15 kilométernyi távol-ságra, 350 kilogramot nyomnak. Minden páncélos hajón 4 ily ágyú lesz elhelyezve; egy ily ágyúnak az ára 250,000 frank, a mi a 450 ágyúnál 122,500,000 frankot tesz ki.

Az angol toborzás.

Az angolok nagy hiányt szenvednek e pillanatban gépszekken és fűtőkben, a kiket mindenfelől toborznak.

Tegnap jelentik Rouen-ből, hogy egy angol pap járt ott és keresett gépszekket és fűtőket. A feltétel a mely mellett embereket keresett ez volt: 3000 frank fizetés az egész transzváli háború tartamára, a mely a hajó elindulásakor lesz fizetve. Csak egy spányol gépszék és egy olasz fűtő vállalkozott a szol-gálatra.

Az angol kegyetlenség.

A Dublinban megjelenő „United Irish-man” írja az alábbi dolgokat, a melyek, ha igazaknak bizonyulnak az egész, civilizált világ megvetéssel fog elfordulni Angliától. A cikkek így szól:

„Ma utaznak a connaughti vadász-csa-patok Irlandból Délafrikába. Ezek a katonák tegnapig Athlone-ban voltak a barakk tábor-ban elhelyezve, hol parancsnokaik rendszer-en oktatták őket a gyilkosságra. És ez nem nagyítás, de a legtisztább igazság. A vadász-csapatok azon rendelettel mennek Délafrikába, hogy a sebesült boereket a harc-zéren öljk meg és ne kíméljk az írlandi légio tagjait sem, kik a boerek mellett küz-deenek, ha azok kezeik közé kerülnek.

Súlyos vád ez, de igaz. Minden el lett követve, hogy a vadászok gyűlöletét a bu-rok és az írlandi szövetségeseik ellen minél jobban feltűzeljk, naponta a leghazugabb legendákat terjesztették közöttük a czélból, hogy vallásos érzelmeiket felizgassák derék honfitársaik, saját véreik ellen, kik a bu-rzászlók alatt küzdenek. Azt mondták nekik, hogy Brid örnagy és a többi írlandi, kik a boerekkel küzdenek, elhagyták a katolikus vallást, hogy menten örnagy, midőn még az angol hadseregben szolgált, a legkegyetle-nebbül bánt alárendelt katonáival és hogy a boerek engesztelhetetlen ellenségei és föld-zői a katolikusoknak.

Az athlonei barakk táborban napon-ta plakátok lettek kiragasztva, a melyeken a boerek hajmeresztő kegyetlenségei, árulási stb. voltak leírva. A katonák nagyrésze el is hitte ezeket a napról-napra ismétlődő aljas és gyáva rágalmatokat, a melyeket földieikre szórtek.

A múlt héten a következő vastag be-tűkkel nyomott hirdetés lett a táborban min-den felé kiragasztva:

„Egy katona a Devon ezredből, huma-nitásból nem döfött le szuronyával egy se-besült boért, erre orozva őt lötte le fegyve-rével!”

Ha ez nem felhívás a „Királyné katonái-hoz” arra, hogy a sebesült ellenséget gyil-kolják le, ugy nem értjük, mit akarnak e sza-vak jelenteni. Ez a felhívás felsőbb rende-leire lett kiragasztva.

Kolozsvár város milleniumi pályázata.

Kolozsvár város 500 forintos milleniumi pályadíjára tudvalevőleg három pályázatot. A pályázat eredményéről a bíráló-bizottság a követ-kező jelentést terjesztette be Kolozsvár város tanácsához:

A Tekintetes Tanácsnak f. é. 24271. tanácsi szám alatt kelt abbeli megtisztelő felhívását, hogy mint megalakult bíráló-bizottság, „a milleniumi szepirodalmi pálya-munkákat” megbíraljuk: vettük; viszont vet-tük az e felhíváshoz mellékelt három ver-senyző, u. m. dr. Nagy Mór, Felszeghy Dezső és dr. Gyalui Farkas pályaműveit 18 darab-ban. Bírálói eljárásunkat a következőkben van szerencsénk megtenni.

A bíráló-bizottság mindenekelőtt örö-mének ad kifejezést, hogy Kolozsvár sz. kir. városa e milleniumi irodalmi alapítvány által kifejezést kívánt adni annak a nagy jelen-tőségnek, melyet az irodalomnak a nemzeti műveltség emelése terén tulajdonít és hogy hű maradt azokhoz a megtisztelő emlékek-hez, melyek szerint Kolozsvár közönsége mindig életbevágó érdeknek tekintette a nemzeti irodalom és tudományosság ügyét s mint ilyen, a legrégibb időktől kiváló központja volt a világosságnak és nemzeti műveltség-nek, melyben szerepe a legjelentékenyebb közé tartozott egész hazánkban s mely őt első sorban tette alkalmassá, hogy egyetemi városá s a nemzeti műveltséget terjesztő szántalan köznevelődési intézetek első vidéki központjává legyen. Meg vagyunk róla győ-ződve, hogy a milleniumi pályadíj kiválóan alkalmas és helyes mód arra, hogy Kolozs-várnak az újabb idők központosító irányá miatt hanyatlott irodalmi és kiadói tevékeny-séget élénkőbbé tegye s ez által emelje. Ennél fogva a jövő évek bíráló-bizottságainak

bizonyára alkalma lesz folyton jelembb művek fölött itélni s jelentékenyebb műveket juta-lomra ajánlani. Mert ugyan a bizottság meg-nyugvással jelenti ki, hogy a beadott három pályázó művei általában megütik azt az „irodalmi színvonalat”, melyről az alapító oklevél szól (5. §.) mindazáltal a bizottságra némileg meglepő volt a folyamodók kis száma, holott épen kolozsvári szerzőkötől már ez időközbe eső jelentékeny szepirodalmi művek-ről van tudomása, de ezeket figyelembe vennie az alapító oklevél értelmében nem volt módjában.

A pályázat ily szűk körű eredményét annak is kell részben tulajdonítanunk, hogy a pályázat kihirdetése nyári időre esett, midőn sokan távol lévén, figyelmüket a bir-detés elkerülte, ennél fogva jövedőre aján-latosnak látszik, a mint különben az alapító oklevél is mondja (2. §.) az év alkalmasabb szakában tenni közzé e hirdetést.

Kijelenti továbbá bizottságunk, hogy a pályadíj odaítélésében szorosan alkalmaz-kodott az alapító levél szövegéhez, mely a díjat „a beérkezett irodalmi színvonalon álló pályamunkák közül a viszonylag legjobbakat (legjobbakkat?) osztatlanul” kiadandónak ren-deli (5. §.). Kijelenti továbbá azt is, hogy nem csekély nehézséget okozott az össze-hasonlításban a pályázati művek különféle irodalmi neme.

Lyrail költemények, regény, kisebb el-beszélések és rajzok, műfordítások és tul-nyomóan elmélkedő, bölcselkedő, mást részt szintén lyrail irányt követő művek állottak egymással szemben, melyekről az összbonyo-más más—más szempontu itéletet ajánl, s némileg követel is. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy a bizottság részletes bírálatba bele-menni nem kíván, hanem a pályázók iro-dalmi működése általános szempontból való vizsgálataánál marad, mert minden tekintet-ben is ez a mód ajánlkozik itt nemesak leg-termesztesebbnek, hanem legnyugtatóbb-nak is.

E szempontból a bizottság elismeri s örömmel hangsúlyozza, hogy dr. Gyalui Far-kas ur benyújtott három művében jó, sőt ki-váló irodalmi érdemeket mutatkoznak. Kiemeli egyszersmind azt is, hogy a *Némek vidékén* cz. elbeszélés és rajz-gyűjteménye a többi között határozottan kiválk, s mint egysze-rmind Kolozsvárt megjelent műve az alapító levél értelme szerint is leginkább talál a pá-lyázat keretébe, noha ezzel nem kívánjuk *A szabadtól*-t kizártnak mondani. E rajz-gyűjteményben ugyan Twain Mark bizarr modoru, gyakran a lehetetlenségek szembe-állítását kereső humorának hatása félreis-merhetetlen s ily bizarr ideákon alapszik több közülük: mindazáltal eredeti feltalálás, sok jó ötlet, s egy pár jó alak rajza meg-kapó s némely darabján, kivált *A palotáról*, e nembn az ő legderékabb művei. De az egész kötet is nézetünk szerint értékesebb A szabadtól cz. regényénél, noha erre látszik nagyobb súlyt helyezni, mely e formában nem annyira regény, mint bővebb elbeszélés s inventióban szegényebb.

Hasonlóképen kiemeli bizottság, hogy Felszeghy Dezső beadott három művének (*Ezer év*, 1896. *Újabb költemények*, 1897. *Gyászvirágok* 1898. Utóbbiak az Erd. Irod. Társ. *Emlékkönyvében* Erzsébet királyné ha-lála alkalmából) az itt-ott található gramma-tikai, nyelvbéli és verselési hibái mellett van-nak valódi költői tulajdonai, s kivált rövidebb költeményeiben költői szemmel bírja nézni az életnek és természetnek azt a székebb körét, mely figyelmét lekötö s bizonyos ter-mészeti adomány megtalálhatja vele a helyes és alkalmas kifejezést, végre reminiscenciái, utánzásai mellett, melyek el nem hallgathat-ók vagy lyrikusnál figyelmén kívül nem hagy-ható, azon körülmény dacára, hogy nem rit-kán csupán képzelt helyzetből indul ki, van műveiben eredetiség, valódi érzés, midőn sa-ját költői tapasztalatait énekli és saját ér-zelme szóla meg.

Ezek legjobb művei, melyenek ugy az *Újabb költemények*-ben, mint a *Gyászvirágok*-ban találhatók.

Ezek előrebocsátása mellett azonban a bizottság szavazattöbbséggel ez alkalommal több szempontból a kijelölt időközbe eső műveit dr. Nagy Mórnak itéli oba a jutal-mat. Dr. Nagy Mór összesen 12, mind Ko-lozsvárt megjelent művét nyújtotta be.

Ezek közül három (Viszhang az Énekek énekére, 1889. Lenauból. I. 1892. Kolozsvári virágok 1894) a pályázati hirdetés időközé-nél előbb jelenlév meg, figyelembe vehető nem volt; mert a bizottság a szerzőnek pá-lyázati beadványában hangsúlyozott azon óhaját, hogy mivel művei egybefüggnek s így ezeket is tekintetbe kívánja vétetni, maga részéről nem találta teljesíthetőnek; egyszersmind nem fogadhatja el szerző azon okoskodását sem, mintha a bírálat ez első alkalommal évekhez kötvé nem volna; mert ez ellenkezik az alapító levél világos sa-vaival és akkor a pályázat csak e három pályázóra nézve is más eredményt mutathat-ott volna fel. Műveiből továbbá kötfő (Le-nauból II. Homérosz Iliász) 1899 évszám-mal jelent meg s így ezek sem esnek a pá-lyázati hirdetés időközébe.

Elismeri ugyan a bizottság, hogy ezek mindketteje, az első mint teljes, emez mint töredék, már 1898-ban készen volt, sőt a Lenauból II. címűről tudja is, hogy már 1898 októberben nyomda alatt volt a szerzőn kívüli okokból nem jelent meg csak 1899. május elején; elismeri továbbá azt is, hogy ezek nemcsak élénk bizonyosságai a szerző fáradhatatlan kitartásának, hanem egyszerűsége, irodalmi gazdagodására szolgáló gondos és becses irodalmi művek, melyekben szerető műgonddal és kiváló sikerrel ültette át Lenau költeményeit és Homerosz nagy műve első négy énekét; azonban szorosán véve, mint pályaműveket mégis csak azokat tekinthetjük, melyek 1895–98-ban jelentek meg, u. m. Jó könyve. 1895. Őszi gond. 1896. Pál apostol a Rómabeliekhez írt levelében. 1897. Esti fény. 1897. Ifjúkori emlékek. 1898. Merengés. 1898. Közmondások költészete. 1898. (Külső címleplején 1899.)

E művek számából és abból ítélve, hogy mind a szerző költésén jelentek meg, a bíráló bizottság dr. Nagy Mórban városához és az irodalomhoz szenvedélyteljes ragaszkodó író lát, kit nemes szándék és nem közönséges kitartás vezetnek.

Ehhez járul írói műgondja, a tárgyban való elmélyedése, szeretete s igen gyakran meglepően tartalmas elmélkedése. Nem melőzheti ugyan a bizottság annak megjegyzését, hogy bizonyos helyi hazafiságból kiindulva, sőt ettől túlságosan is lelkesítve, a tárgy megválasztásában nem szigorú ilyenkor nem mindig várja be a valódi meghatottság perceit s igen gyakran megelégszik bizonyos értelmi meghatottsággal, töprengéssel vagy elmélkedéssel. Ezért költeményei több helyt arról tanuszkodnak, hogy ilyenekben inkább áll előttünk egy higgadt bölcselkedő, elmélkedő ész, mint oly költő, kinek gondolatai érzett gondolatok, azaz egyszerre az ész és szív munkái; de meggyőződésünk szerint hozzá kell tennünk azt is, hogy ilyen helyeken is jellemzi őt a szerető elmélyedés, gondolkodás és ha a gondolat a költői érzésben szűkülődik, ez nem rajta mulik; mert szemében a tárgy jelentősége azzal függ össze, hogy mert városához tartozik, teljes érdeklődésére méltó.

Ki kell emelnünk továbbá a megjegyzés mellett más dícséretes tulajdonait is, melyek figyelemre méltók. Így pl. Jó könyve átdolgozása érdemeit a szakkritika is elismerte, mely által a Biblia e nevezetes könyvét közelebb hozta a közönséghez és az élethez, a mennyiben élvezhető olvasmányként, s mégis bibliai stílusban alakította át, mint költő és műfordító és mint utóbbi az alektisztasága, a nyelvezetisége, tömörség, szabatos verselése és mégis bibliai zamatja által önálló munkát végzett.

Eredeti művei közül ez időközött: Őszi gond, Esti fény, Merengés — azok, melyek itt különösebb figyelmet érdemelnek. Ezekből az a kép, melyet dr. Nagy Mór írói egyéniségéről röviden vázolunk, élektében lép elénk, mint ez az eredeti műveknél természetesebb is.

Fáradhatatlan kitartása és műgondja, városának szeretete, gondolkodásának nemessége, a felkapott tárgynak gyakran előállítás, a tárgyban való elmélyedés, mondhatni annak festői szemlélete, fájának, városának, ez utóbbi minden körének, emlékeinek szeretete, a mint azt multjában, jelenében, jövőjében szemléli, mind olyanok, melyek alkalmasok arra, hogy írói működését rokonsszenvvel kísérjék ott is, hol a tárgy választásában, a gondolatok összefűzésében vagy az alap-esszme kerestől vitelében méltó kifogásokat kell emelnünk a költészet szempontjából.

A hol pedig, a mint ez szintén gyakori, egyenesen bonyolításnak enged át magát, midőn emlékeibe, reményeibe mélyed; nem csak szavatos vörslő, a nyelv jeles kezelője, hanem az érző ember, a költői kedély jelenik meg, a ki ugyan nem bírja a költészet azon hurjait, melyek elragadnak és

egyszerre megkapnak, de kinek borongásai-ban tapasztalás, eszmélkedéseiben élet, merengéseiben, tündőseiben gondolatok és tartalom van, ki szabad perceiben eszményeknek áldoz s a költésben nemes elmerülést, fenkölt vigaszt keres az éj óráiban s ki figyelő szommal jár az élet utain, de leírásaiban jellemzettség, bölcselkedésében emberszeretet, megfigyeléseiben érdekesség és újság van, a miket szépen és kellő formában bír elmondani.

Ezek azok a főbb vonások, melyekért bíráló bizottságunk ez alkalommal a miliumi pályadíjat az itt felsorolt művekért dr. Nagy Mórnak ítélte oda.

Kolozsvárt, 1899. nov. 14-én tartott ülésünkben.

Dr. Szamosi János, s. k. elnök.

Dr. Ferenczi Zoltán, s. k. mint előadó.

Dr. Márki Sándor, sk. Dr. Csengeri János, sk. Dr. Erdélyi Károly, sk. Éjszaki Károly, sk. bizottsági tagok.

Nem mulasztathjuk el, hogy a jelentésben foglalt néhány állításra megjegyzést ne tegyünk.

Tévesen van indokolva a pályázat szikkörű eredménye. A bizottság ezt azzal indokolja, hogy a pályázat nyári időben volt kiírva és e miatt elkerülte a figyelmet. Ez tévedés. Volt tudomása minden íróembernek a dolgról. De mi ugy tudjuk, hogy a pályázni szándékoztók bizalmas megbeszélés alapján abban állapodtak meg, hogy egyikük sem fog pályázni s ajánlani fogják, azaz 500 forintot E. Kovács Gyula árvának adják. Ugyanezt az indítványt a „Kolozsvári Lapok” akkori számában is olvastuk. Éppen ezért nagy volt a meglepetés később. A pályázat határideje lejárt. Ekkor jutott köztudomásra, hogy hárman mégis pályáztak. Erre nem számítottak azok, kik csak az elhunyt E. Kovács Gyula iránti kegyeletből vonultak vissza. Mert, ha ezt előre tudják, akkor bizonyára ők is beadták volna pályaműveiket s az is bizonyos, hogy akkor az eredmény is más lett volna.

A másik megjegyzésünk magára a pályázat lényegére vonatkozik. Az alapító levélre, mely a legnagyobb furcsaság. Az alapító levélben az van, hogy az 500 firtal olyan műveket jutalmaznak meg, mely már a könyvpiacon megjelenet. Tehát a pályázat nyilvános. De hát akkor minek kell a műveket benyújtani. Hiszen sok ember sokkal szerényebb, semhogy egy nyilvános pályázatra beadja műveit. És legtöbbször a legérdemesebb emberek nem jelentkeznek a pályázatra, mert tudnivaló, hogy épen a legérdemesebb ember legönérzetesebb ilyen dolgokban. És nem ad be semmit. Van ebben igazság is. Ha nyilvános a pályázat és ha olyan műveket jutalmaznak meg, melyek már megjelentek a könyvpiacon: minek kell benyújtani? A bíráló bizottságnak kötelessége volna számba vennie: mi jelent meg az elmúlt négy év alatt? Kolozsvárt nem jelenik meg olyan sok könyv, hogy számon ne lehetne tartani. Mikor ezeket a műveket elolvasták: kiválasztának közülük a legérdemesebbet és odaítéltek a díjat. Az illető váratlanul jutna a kitüntetéshez. Nem kellene nyilvános pályázatra huzcolnia személyesen munkáját, melyvel esetleg kudarcot is vallhatna. Ezt nem mindenki tudja elviselni. Más a titkos pályázat; ott nem lehet soha sem tudni: kik a vesztesek?

Ez a hibája az alapító oklevélnek. Ezen kellene segíteni, ha ugyan még lehetséges. Oda kellene módosítani, hogy a pályázatra nem kell benyújtani a műveket. Majd kiválasztja azt a bíráló bizottság, hogy melyik megjelent munka jöhet szóba a pályázaton. Így aztán az irodalom szerény munkása sem esne el a megérdemelt jutalomtól s a magát tulbecsülő pályázót sem keserűség.

feltem a tengeriről. Egyszer gyermekkoromban azt álmodtam, hogy a nagy tenger partján állottam, hogy a nagy hullámok zaj nélkül emelkedtek és estek, — hogy zaj nélkül törtek meg a partokon és azon csendes tengerrel való álom elrémített.

— Nem csuda, — mondám — az kísérteties eszme volt.

— Aztán — folytatta a fiatal asszony — egy másik ideám jött a tengeriről. Egy nagy, határtalan terjedelmű víztömeg volt az, fekete, mint a legsötétebb éjszaka és végtelen — tenger, melyen ugyszólván az egész örökkévalóságon keresztül utazhatott az ember.

— Az egy másik borzasztó idea, — mondám, csudálkozva azon szomorú képeken, melyek őket tildőzték.

— Még van egy ennél sokkal borzasztóbb, — folytatta — egy álom, melyet akkor álmodtam, midőn egyedül találtam magamat a fokozatosan sötétülő tengeren. A költőnek sok szép sorait olvastam a tengeriről. A Byron sorait soha sem fogom elfelejteni. De még azok is borzalommal bírnak előttem. A partokon megtört hullámok zajja mindig az örökkévalóság viszhangjának tetszik előttem. Hol mások fonséges szépséget látnak, én csak rémületet és halálos félelmet látok.

— Ez beteges félelem, mondám mindinkább csodálkozva.

— Annak találja: kérdés szomorúan. Én nem tehetek róla. Őn, a ki erős és bátor, nevet az ilyen ideákon. De sajnálom engem, ha tudná, hogy milyen félelmet érzek, midőn éjjel felébredek és eszembe jut, hogy csak vékony fal van köztem és ellenségem, a tenger között. Hallom a hullámokat és azoknak a zugása egész szívemet irtózáttal töltik el. Látom azokat állatszők, tisztán és zölden. Oh, mennyire félek tőlük. Oh, mennyire kívánom látni a földet!

regelhetne utólag a kudarczon. Tessék ezen segíteni, t. városi tanács!

Dr. Nagy Mór nyertes művéből különben legközelebb mutatóványokat fogunk közölni.

Egyleti élet.

A kolozsvári korcsolyázó egyesület f. évi nov. hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor, a vármegyei árvászek üléstermében (földszint 8 ajtó) renes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai alapszabályszüregel tisztelettel meghívata. Tárgyak: 1. A választmány jelentése, az 1898–99 évi működéséről. 2. Az elmúlt 1898–99 egyleti évi számadások elfogadása. 3. A jövő 1899–1900 évi költségvetés megállapítása. 4. Választások. 5. Indítványok. Dr. Öváry Kelemen elnök, dr. Rohonczy Kajos úttár.

IRODALOM.

Erdélyi Irodalmi Társaság. Az Erdélyi Irodalmi Társaság vasárnap, e hó 26-án délelőtt 11 órakor, a városkára közgyűlési termében rendes havi felolvasó ülést tartja. Tárgysorozat: 1. Kárm Géza gr. elnök: Tudománytörvények Erdélyben. 2. Versényi György r. tag: Költmények. 3. Csengeri János r. tag: Költmények. A felolvasó ülésre a Társaság a közönséget szívesen látja.

SZÍNHÁZ.

Népszínház a párisi világkiállításon. Schürmann, Duse Eleonora volt impregziója, följajlotta a Népszínház igazgatóságának Páris egyik legelőkelőbb színházát arra a célra, hogy a kiállítás alatt játszsza ott a Kis szökevény-t. A tárgyalások folyamában vannak s ha terv — amire alapos a kilátás — megvalósul, a Népszínház személyzete nemcsak a Kis szökevényt, hanem a mi speciális műfajunkat, a magyar népszínművet is be fogja mutatni, a kiállításra a világ minden részéből összeseregő idegeneknek.

Uj népszínmű a debreczeni színpadon. A debreczeni színházban vasárnap este helyi terméket mutatnak be. Lilium Klára a címre az új népszínműnek, helyesebben népdramának: — a szerzője pedig Dóczy József pénzügyigazgatósági úttár. Ő szerzte a népszínműben sűrűn előforduló népdalok zenéjét is. Dóczy másodsor próbálkozik meg a színműirodalom terén s mostani műve haladásról tanusodik. Lilium Klárinak ugyan több lélektani foglalkozása van; de ezt ellensúlyozza a meglepően ügyes szemirozás, a sok mulattató epizód szerep és bohókás jelenet. A derezeni lapok hívték nélkül dícsérlet halmozását el a szerzőt, a kinek számos népdalát országsszerte muzsikálja a cigány.

Szabad-e a férjnek felbontani neje levelét?

A jó nevelés kétségteletlenül tiltja, hogy egyik házastárs a másik levelét felbontsa. De a kérdést nem a nevelés vagy jó izlés szempontjából, hanem a jog szempontjából kell megítélni és itt előtérbe lép az a kérdés, vajjon van-e a férjnek ellenőrzői joga a feleségének levelezése fölött?

A párisi ügyvédi kar a kérdés megvitatására értekezletet hívott össze, melyben a vélemények nagyon megoszottak. Egyik részben allegáltak, hogy korunkban a férjes nőknek számos esetben külön üzlete, vagy foglalkozása van (például tisztviselőnek, bábaasszonyok, ügynők stb.), mely minőségükben harmadik személyekkel oly levelezésben állhatnak, mely azok titkát tárgyalja és amelyhez a férjnek nemcsak, hogy semmi köze nincsen, hanem a levéltitok sértését követné el, ha abba avatkoznék.

— Asszonyom, kiváncsinak kell látszanom, de megfelfelfetetlen előttem, hogy ilyen nagy félelemmel miért vállalkozott a tengeri utazásra.

— Nem én vállalkoztam, válaszolá, meg se voltam kérdezve, Sir Gordon, gondolja n, hogy félelemmel haljósulati előjele — hogy — valamelyik napon a hullámokban találom a síromat?

Kegyetlen voltam, hogy e kérdés fölött nevettem, de ő azt olyan gyermekes ártatlansággal és őszinteséggel, olyan gyöngéd és komoly tekintettel kérdezte tőlem.

— Asszonyom, én bátorodom azt jósolni, hogy kegyed sohasem fog a vízbe halni, mondám.

A kedves arez kiderült és ő izmát mosolygva nézett rám.

— Köszönöm. Én sok történetet olvastam az olyan emberekről, a kik félték a tengeriről és azok végre mindig abban léltek a halálukat.

— Asszonyom, reménylünk boldogabb sorsot.

Emberileg beszélve, itt nincs ok a félelemre. A mi hajónk erős, gyors és szolid és —

Mondatomat soha sem végeztem be. Gyors és szilárd léptek közeledtek; egy erős kéz nehezült a fiatal asszony vállára — egy szigorú arez nézett az övébe.

Lauri, tehát végre megtaláltad utadat a fedélzetre? mondá. Nem számítottam arra, hogy itt találjalak.

A fiatal asszony olyan félelemmel nézett rá, hogy a gyenge, beteges, érzékeny gyermekek néznek a szigorú tanítójukra. Láttam, hogy kis fehér keze reszketett. És én oly különös szomorú szánalmat éreztem iránta.

Különösnek látszik előttem, hogy éppen ezt az órát választottad, — folytató a

Másik részről azt hozták föl, hogy a férj a család feje, kit a család jólétéért és erkölcsi állapotáért a felelősség terhel, minél fogva akarata nemcsak a háztartás vezetésében dönt, hanem feleségének meg is tilthatja, hogy bizonyos személyekkel érintkezzék s e célból jogának is kell lennie, hogy feleségének levelezését ellenőrizhesse, mert ez ellenőrzés egyike a leghatásosabb eszközöknek, feleségét a házasságtöréstől megóvni. Erre az ellenfelek azt válaszolták, hogy akkor a feleségnek is meg kell a jogot adni, hogy a férjének a levelezését ellenőrizze.

A házasságtörés, akármely részéről követik el, „mindig nemcsak bűn, de nagy ocsmányság”, de mégis nagy különbség van a férj és feleség házasságtörése között.

Az első soha sem fog a sértett nőre kötelezettséget róni, míg a másik a sértett férjét súlyos következményekkel terheli; kényszeríti, hogy nemcsak az idegen gyermekeknek nevét odaadja és azt fölnevelje, hogy saját gyermekeinek megrövidítésével azt vagyonában is részesítse.

Az értekezlet többsége végre támaszkodva a francia Code civil 213. §-ára, amely szerint: „A férj tartozik feleségének oltalommal; a feleség férjének engedelmességgel”. 338. §-a: „Az egyedül bizonyítékok, melyek házasságtörési perekben a bűnrészességgel terhelt ellen elfogadhatók, a tettenérésen kívül, a terhelt által írt levelek vagy írott egyéb darabok”, — abban állapodott meg, hogy a férjnek joga van feleségének levelezését ellenőrizni, míg az értekezlet egy igen tekintélyes része ezt a jogot tagadta.

Kétségtelen, hogy a férj a család feje és hogy mint ilyen, nemcsak a háztartás vezetésében, hanem más fontos ügyekben is, mint például a gyermekek nevelésében, azon személyek kiválgatásában, kikkel a család érintkezik s elfelelben belátása és akarata dönt, de a levelezés, a személyiség és az önjogúság kifolyása, mely a házassággal nem érintkezik és ép marad. A mi törvényeink a férfi hatalmát nem is ismerik, miért jog szempontból véve a férjnek éppen oly kevés joga van feleségének leveleihez, mint a feleségnek férjének leveleihez. Különben az említett ügyvédi értekezletnek semmi gyakorlati eredménye nem volt.

Hideg, zimankós...*)

Hideg, zimankós, őszi éjjel
Tépet szivemet szerte-szójel.
Pedig melyében forró nyár volt,
Fehér ábrándok, ifjú álom —
Üdvőt ígérték: mennyországot.

Fagyos, kietlen volt a reggel,
Telve fájdalommal érzetekkel...
Az első köd szivemre szállott,
Bavort fátylával ifjúságot,
Cseloka színt, képzelt világot.

A pereket tűnnek, elmetnek
Roményi hű képeleink,
Azok fűsugnak szebb házáról,
Örökké tartó boldogságról,
Mely elérhetlen, messze, távol.

Egyetlen emlék vissza nem jön,
Ősz van a szivben, a mezőkön,
A tűz elhamvadt, leltem fáradt,
Hulló falevél egy-egy bűnát,
Melyet elsírtam te utánad.

Máthé Gyula.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 23.

— Kolozsvár költségvetése. Kolozsvár város törvényhatósági bizottságát f. hó 24-ik és következő napjaira közgyűlésre

*) Mutatóvány a szerzőnek saját alatt lévő verses költéből, mely közelebből fog megjelenni.

férje. A többi lady a nappali órákban jönnek a fedélzetre és együtt barátságosan beszélgetnek; te az éjszakára várakoztál.

— Én egy ideggel nem beszélek, — tevé utánna az asszony, vidámságot erőltetve.

Ugyanekkor a hold a fellegek mögé bujt és ezüstös világa néhány pillanatra el volt homályosítva. Sűrű sötétség borult a tenger felszínére. Rémlütelében Hardrossné hangosan kiáltott és a kapitány, haragosan fordulva feléje, azt mondá —

— Ugy látszik, hogy ismét megijedtél! Te bátor asszony vagy!

Szegény asszony! Reszketett, borzongott, míg a sötét hullámok tompa, nehékes hangon emelkedtek és szálltak.

— Milyen sötét a tenger! — kiálta. Milyen haragosnak látszik — mintha el akarna nyelni bennünket!

— Nem tudtam volna elhinni, ha nem látom — mondá a kapitány nevetve — hogy az asszonyok milyen hőbortosok tudnak lenni. Lauri, ugy e te nem félnél a sötétségtől, ha az a mezőkre és rétekre borult volna?

— Nem; de én a virágos réteket és az erdőket szeretem.

Ugy tetszett előttem, mintha a hangjába édes zene jött volna, mint ha a rétek és erdők emléke kedves volna előtte. És azt gondoltam magamban —

— Lehetett e valaki oly kegyetlen, hogy ezt a gyenge, fiatal leányt az ország zöld szívéből, a virágok, fák és madarak közül a tengerre vonszolja, melynek pusztán a neve félelemmel tölti el?

— Én azt gondolom, — mondá a kapitány — hogy sokkal több józan ész mutatná, ha kevesebbet gondolná a földre, melyet elhagyta és többet a tengeren, melyen utazol. Mert elvégre is, Lauri, ez bete-

hívták össze. Ennek a közgyűlésnek a napi-rendjére van kitűzve egyebek közt a város jövő évi költségvetési tervezete is. Ezt az operatutumot az illető szakosztályok annak idején már letárgyalták. Az egész munkálaton 2 (azaz kettő) délután nyargaltak végig. Ezt a módfelett gyors haladást annak idején szóvá tettük az „Ellenzék” hasábjain, mert nem tartottuk megérthetőnek, hogy ilyen nagyszabású operatutum két rövid délután azzal a gondossággal és megfontolással lehessen részleteiben is letárgyalni, a melyet az ügy megérdemel. A szakbizottságok egyszerűen átszaladtak az egyes tételeken, a melyek között pedig nagyon is sok van olyan, amely alapos megfontolást igényel. Azt a mulasztást, melyet a szakosztályok ezzel az érthetetlen gyorsasággal elkövettek, most már a közgyűlésnek kell jóvá tennie. Nem akarunk mi most részletekről beszélni. Egyet azonban nem hallgathatunk el és ez az, hogy a város adófizető közönsége joggal megkövetelheti azoktól, a kiket bizalmával ajándékozott meg, hogy szorgos figyelemmel kísérjék a magistratus ténykedéseit és főképpen a költségvetés megállapításánál a kellő gondossággal és megfontolással járjanak el. — Mérsékelni a közszükségleteket, s ez uton apasztani a polgárság terheit, olyan kötelessége a törvényhatósági bizottság tagjainak, a melyet ezek nem utasíthatnak el maguktól. Mi is átnéztük a költségvetési javaslatokat és abban tényleg sok olyan kiadási tételt találtunk, a melyek leszállíthatók, de a melyeket a szakosztályokban előre sem vettek. A közgyűlésnek lesz most a kötelessége lekiismeretes gondossággal vizsgálni meg minden egyes tételt és olykép állítani össze a költségvetést, hogy a polgárságot terhelő pótdó a lehető minimumra redukáltassék. Elvárjuk a bizottsági tagoktól, hogy a polgárság e nemű érdekait megoltalmazza, mert ez az ők tulajdonképpen való kötelességük.

— Választások. A holnapi városi közgyűlés iránt nagy az érdeklődés a városatrk körében, mert a költségvetés tárgyalásán kívül a tárgysorozatban választások is szerepelnek. A legnagyobb érdeklődés a községi bírói állás betöltése iránt mutatkozik. Az előlekeblől ítélve legtöbb kilátása van Sebesi Samunak, ki a pályázók közül a legkompetensebb is ez állásra.

— Az emberbarátokhoz! Azokhoz szólnak e néhány sorban, a kiknek szíveik még egyebük is van ahhoz, hogy megsegítsék azokat a szerencsétleneket, a kiknek semmijük sincs, s a kik a téli zord időszakban nagyon is rászorulnak a könyöröltes szívekre. Tegnap egy rövidke hirt közöltünk, melyben a „Szent Antal kenyere” nevű egyesület, a mely válfélekezeti különbség nélkül segíti meg a segélyre szorulókat — most egy menházfélet szándékszik berendezni, a hol néhány hajléktalan a tél idején befogadhason s ez uton megóvjon az elemek pusztításaitól. Az egyesület ebben a rövid felhívásban arra kéri az emberbarátokat, hogy a kinek esetleg 2–3 szobából álló olyan helyisége van, a melyet a tél idejére nem használnak — bocssassa az egyesület rendelkezésére, hogy ez abban néhány hajléktalan embert elhelyezhessen. Ugy tudjuk, sok háztulajdonos van olyan Kolozsvárt, a kinek kiadatlan lakásrészek állanak rendelkezése alatt, ezek neme-

ges, ideges ostobaság — te a tengeren éppen oly biztonságban vagy, mint a földön. Sir Gordon, egy véleményem van velem?

— Igen, némi tekintetben. Asszonyom, hallotta e valaha azokat a szép szavakat, hogy az ég éppen oly közel van hozzánk a tengeren, mint a földön?

A Hardrossné arcának a kifejezése megváltozott, valahányszor felém fordult. Fiatalabb és derültebb lett.

— Soha sem hallottam, de tudom, hogy azok igazak.

— Ugy hát igyekezz egy kissé okosabb lenni, — mondá a kapitány nyersen. Akár egy babát vettem volna el feleségül — sőt talán jobb lett volna; el tudtam volna hallgattatni a sírását. De egy hőbortos asszonyt nem tudok okossá tenni.

Lágy sóhaj szállt el az édes ajkairól.

— Erik, megpróbálom, — mondá, de félek.

— Miért vagy itt ily későn? — kérdé a férje oly hirtelen és oly kellemetlen tekintettel felém, hogy alig tudtam magamat fékezni. Még a holdvilágánál is láttam, hogy az asszony areza elvörösödött.

— Azt gondoltam, hogy ha most börtökodom feljönni, senki sem fogja látni, hogy milyen félnék vagyok, — válaszolá.

Megvető nevetés volt a férje egyedüli válasza. Annak a hangja forrásba hozta a véretem.

— Az első alkalomra elég hosszasan voltál fent, — mondá a kapitány a nyomasztó csendesség után. Sir Gordon, szabad önt kérnem, hogy sőtáljon végig a feleségemmel a fedélzeten?

(Folytatása következik)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. November 23.

Lauri.

A Hilary szerzőjétől.

Fordította: Amica.

I.

(Folytatás.)

(3)

Hangja lágy suttogássá változott, amint e szavakat ismételte. Nem tudom, hogy miképpen van, — folytatá — de itt álva beámerem, hogy ennél nagyszerűbb látványt képzelnem sem lehet, de én félek tőle.

— A férje — Hardross kapitány, tudta azt midőn kegyedet magával hozta? — kérdém hirtelen.

E kérdésre a szép arez elpiruit, — de azért válaszolt.

— Azt gondolom, hogy tudam én mindig, mondattam neki, hogy a tengeriről félek.

— Abban az esetben azt gondolom, hogy jobb lett volna kegyedet a tengeri utazás tartalma alatt a száraz földön hagyni — mondám.

— Én kértém Hardross kapitányt, hogy tegye azt, de ő nem akarta, — válaszolá az asszony.

— Asszonyom, — mondám egy idő mulva — lesz zivome nekem megmondani, hogy miért fél a tengeriről?

Sütés, merengő szemeit felemelte az enyémhez és én azoknak a mélységeiben láttam aludni valamit, a mi felbresztve, még fonségesebbekk fogja tenni azokat.

— Szeretném azt elmondani Önnek, ha tudnám, hogy miképpen tegyem. Én mindig

sebb célra nem fordíthatják, mintha átengedik egyidőre ennek az igazán nem és humanus célú szolgáló egyletnek, a mely a legszentebb célú tüzte maga elé, a mikora szegényeket és a hajléktalanokat veszi az olalmába. Erős a hitünk, hogy mihamarabb találkozik ilyen emberbarát, a ki megsegíti az egyletet az ő nemes törekvésében.

— **A kőbányai sertés-zárlat.** Az osztrák részről Kőbánya ellen rendelt sertésforgalmi zárlat ügye élenként foglalkoztatja a hazai közgazdaságot s kívált a közvotellenül érdekelték várják a magyar kormány részéről az ügyben tett lépések eredményit. — Időközben mindjobban világossá válik, hogy tulajdonképpen honnan is fúj a szél? Ausztriában ugyanis széleskörű s jól szervezett agitáció folyik a mezőgazdasági szakkörökben, egyesületekben és testületekben a magyar sertéskivitel ellen s csodálatos egyértelműséggel mindezek a korporációk a sertésvész hehozatalának veszedelmét emlegetik. A bécsi mezőgazdasági egyesület nemcsak hogy feliratot intézett ebben az ügyben az osztrák kormányhoz és a reichsrathoz, hanem anyira ment, hogy *nyílt felhívásban óvja az osztrák gazdákat a magyarországi sertések megvásárlásától.*

— **Iparosaink mozgalma.** A kolozsvári kisiparosok körében nemrég megalakult szövetkezet igazgatósága nagy buzgalommal működik abban az érdekében, hogy egy részről a szövetkezetnek megszereztesse a szükséges anyagi eszközök, másfelől pedig hogy a szövetkezet mihamarabb megkezdhesse a működését. Mint tudjuk a szövetkezet tagjai által jegyzett részjegyek immár 10 ezer forint értékét képviselnek s így ebben már kellő biztosítéka meg van annak, hogy a szövetkezet életképes és mint ilyen igényt tarthat az állam segítségére is. A szövetkezet igazgatósága, mint értesülünk, részletesen és alaposan megokolt előterjesztést intézett a kormányhoz, abból a célból, hogy a szövetkezetnek megfelelő anyagi segílyt nyújtson, a mely szükséges lesz arra a célra, hogy a szövetkezet az árucarnokot berendezhesse és az anyagraktár készletét beszerezhesse.

A mennyiben a remélt államségilyt megnyerik, a szövetkezet gyorsan meg tesz minden előintézkedést arra, hogy a működést jövő év január 1-én tényleg megkezdhesse, a mi különben az esetben is megtörténik, ha netalán a kormány egy vagy más okból nem nyújtana a kért segílyt. Mi azonban reméljük, hogy a kormány a kolozsvári iparosoknak a jogos kérésre elől nem fog kitérni, s megsegíti őket abban az üdvös törekvésükben, melynek célja fellendíteni Kolozsvár iparát, s ezzel előmozdítani a város fejlődését is.

— **Ingyenes előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1899. évi nov. hó 26-án (vasárnap) délután 3 órakor az iparos-egylet helyiségében rendezi Uj. ingyenes előadását. Előadást tart dr. Csengeri János: Arany János „Első lépés” című költeményének ismertetése.

— **Uj torna tanár Kolozsvárt.** A testi nevelés fellendülése érdekében szerencsés intézkedést tett a kolozsvári unit. főgimnázium. Rábizta a gimnázium III—VIII. osztály növendékeinek oktatását Lassell Gyula gimnáziumi tanár és okleveles torna tanár. Lassell Gyula 10 év óta foglalkozik a testi nevelés ügyével s Pesten és Pozsonyban nemcsak iskolai növendékeket, hanem felnőtt tornász csapatokat is vezetett. Lassell specialista a német nyelv tanítása terén is, melyből magán órákat is ad.

— **Kerámít terjedése Budapesten.** Mig Kolozsvárt megmagyarázhatatlan indokból a kerámítot leszavazták, addig Budapesten rohamosan terjed az. Mult héten végezte be a kerámiai gyár a Margit rakparton a 21400 négyyszög méter területen, valamint a várkerti 14000 négyyszög méter területű uton a burkolást. A tegnapi tartott közgyűlésen a székesfőváros kimondotta, hogy miután a kerámít a legjobb és legtartósabb I. rangú burkolat, a győmrői-uti és szállásutcai 49401 négyyszög méter területet is kerámittal burkolja. A főváros 6 forint 50 krajárért fizet a burkolatért. E vonalon a gőztégla gyárak és a sertés forgalom lebonyolítására legtartósabb burkolat a kerámít.

— **Az özvegy asszony adója.** Legtöbbször nem az az igazi szegény, a ki a sarkon kéreget, hanem az a valódi szegény, a ki elvesztí a család fenntartót s árva nevelése és fenntartása roskatag vállaira nehezedik. Ilyen valódi szegény özvegy lakására adó-végrehajtók kopogtattak be a napokban. Kolozsvárt történt Külmonostor utcza 105. házszám alatt. Az özvegyet Tóth Józsefnének hívják. Lakásán jóformán semmi foglalható sem volt, de otthon volt 7 szép ábrázatu árva, kik közül a legnagyobb is csak 10 éves. E hét gyermek, kik közül 5

fiú, 2 leány, mint egy fészekben a mátyás fiókák, enni kértek anyjuktól, a ki valóban nem tudta mitévő legyen. A nyomor láttára meg a végrehajtóknak is megesett a szívé, megkérte a szegény asszony sulyos nyomorát s a nélkül, hogy küldetésük teljesítését csak meg kísértették volna is, vissza vonultak. Kirjuk e kis történetet azért, hátha egy-két nemeslelek is tudomást vesz róla s az árvaság és nyomor eme sötét fészken ajtót nyit, hogy azon az irgalmasság és emberszeretet verőfényének egy éltető és melegítő sugara behatoljon.

— **Uj pap Toroczkón.** Deczember hó 10-ikén foglalja el a toroczkói unitárius pap állást *Németh István*, alsó-siménfalvi lelkész, a kit *Ferencz József* unitárius püspök juttatott a kicsiny székely községből, e népes egyházbá, a hol a jeles pap, egyházi és társadalmi tevékenységének megfelelőbb tért nyer. A szép Nyíkö-vidéke és a sz. kereszturi vidéki unitáriusok bizonyára sajnálják fogják *Németh* rokonszenves egyéniségét, de Toroczkó egy kitűnő papot nyer benne.

— **Jelenet a Reichsrathból.** Stojalowski beszéde alatt a szociáldemokraták, különösen Daszynski és a szónok között heves összeszólalkozás támad.

Daszynski: Ilyen piszkos individuumnak nem volna szabad itt föllépnie!

Stojalowski: Esküszög, alaváló fieszkó! Ön háromszor is hamisan esküdött! Alaváló fieszkó! Denuncziáns! Kém!

Lupul alelnök többször csenget. (Fuchs elnök átveszi az elnökséget.)

Stojalowski (az elnökhöz): Ön átveszi az elnökséget, hogy megvonja tőlem a szót. Az elnök visszautasítja ezt a gyanusitást és fölszólítja a szónokot, hogy ne válszadjon a közbeszólásokra.

Stojalowski: Ezt nem ön határozza meg! Az elnök rendreutasítja a szónokot és azzal fenyegeti, hogy megvonja tőle a szót. Stojalowski folytatja beszédét és azzal végzi, hogy a szociáldemokratákat alaváló pártának nevezi.

Az elnök megvonja tőle a szót. Stojalowski azt mondja, hogy már befejezte beszédét, tebtát az elnök elkésett.

Gyászrovat.

Kossuth Lajos testőrének temetése. Nagy részvét mellett temették el tegnap Szilágyi József 48—49-ből honvédet, ki Kossuth Lajosnak testőre volt s a kormányzó oldala mellett szolgált ennek az országból való ki-meneteléig. Az elhunytat a kolozsvári Szent-Erzsébet aggházból vitték ki a temetőbe. Hamvait Ács Rókus aggházi lelkész szentelte fel és tartott felette imát.

A sírnál Szabó Sámuel honvédegyleti elnök bucsuztatta el szívéhez szóló szavakban az elhunytat. A temetésen bajtársai közül jelen voltak:

Szabó Samu elnök, Nagy Pál főhadnagy jegyző, Bogdány Antal, Bökel Károly, Göllner Antal, Steuwer József, Bányai György, Bányai János, Benkő István, Majoros Albert, Tamáskovits Ferencz, Némethy Mihály, Cserey György, Makó Mihály, Czirják József, Totfalusi József, Richter Antal, Kornhauser Farkas, Papp István, Nemesánya Samu, Bögözi József, Pethő Mózes, Paska János, Kolosár János, Sebosi György, Sebosi Sándor, Ptacsnik Mihály, Bertha Mihály és mások.

Vajna Sándor volt tanfelügyelő M.-Vásárhelyt meghalt. Az elhunytat gázsolják: Deák Lajosné Vajna Klára, mint leánya. Deák Lajos mint veje. Vajna Gáspár és családja Vajna Elek és neje.

Mulatság.

A Kolozsvári Ipartestület Ifjúságának Önképzőköre 1899. nov. 26-án vasárnap a kör helyiségében tánczszal egybekötött házi tea-estélyt rendez. Belápti díj: tetszés szerint. Kezdeté pont fél 8-kor.

Közönség köréből.*

Végszó.

Jámor tánczmester nyíltléri cikkére nem reflektálok. Azt azonban megjegyzem, hogy a diplomát kevéssé becsüli. Talán azért, mert 3 év előtt ugyanoly diplomás emberék előtt nem sikerült a vizsgája, habár szakképzett is. Sapi-entú sat.

Czikkiró.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Bécsi hang a kvótáról.

Bécs, nov. 23.

A „Pol. Corr.”-nak a kvótaküldtségek megállapodását illetőleg a következőket sürgönyzik:

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti.

Magától értetődik, hogy Magyarországon a kvóta fölemelése **nem valami népszerű dolog** (nem bizony), de az a lényeges, vajjon ez a népszerűtlenség indokolt-e vagy sem. Az ellenzék bizonyára nem fogja elmulasztani, hogy azt az ösztönszerű visszafutást, melyet fokozott állami terhek elvállalása bárhol is keltene, nagy hűvel kifejezésre juttassa. Széll miniszterelnök azonban kijelentette, hogy ő éppen nem kerül a diskussziót, sőt gondoskodni fog róla, hogy a parlament vitának a legfőbb tere legyen.

A miniszterelnök, mint annyi parlament ütközet győztese, a vita közepette igazi elemében érzi magát és bizik abban, hogy azok az okok, melyeknél fogva ő lelkiismeretesen számot vetve magával, a kvótaemelésért a felelősséget elvállalta, senkire sem fognak teljesen hatás nélkül maradni.

Ebben a kérdésben nem szabad tetszetős jelszavak után indulni, de viszont semmiféle opportunisztikus tekintetek előtt sem szabad meghajolni. Ez utóbbit tekintetben az ellenzéki lapoknak azt a szemrehányását, mintha a kvóta emelésénél az osztrák parlament helyzet szanalására való tekintet is közrehatott volna, a leghatározottabban vissza kell utasítani. Egyáltalában nem lehet azt mondani, hogy **a magyar kvótaküldtségek magatartására politikai okok irányadók lettek volna.**

Az ellenkező föltevés azon a félreértésen alapul, mintha a magyar kvóta-küldtségek indítványa, hogy a közös számitási alap kereséséről mondanak le, talán egyttal azt is jelentené, hogy az alkudozás folyamán tett számszerű javaslatok nem számitások alapján és nemcsak ama mértékben tételtek volna, melyben ezek a propozíciók a kormány részéről előterjesztett adatok és kimutatások által igazolhatók.

Azt hisszük, hogy az országgyűlési tárgyalás nyugodt mederben fog lefolyni, mert végre is az ellenzék sem fogja kétségbe vonhatni, hogy a bankparitás és az átutalási eljárás a nemzetnek nagy vívmányai, nemcsak az anyagi előnyök miatt, hanem mint a magyar állam szuverén jogainak kidomborítása is. Bizzunk benne, hogy az ország józan ítletele előtt nem lehet majd a kiegyezést rossznak és hátrányosnak feltüntetni pusztán azért, mert nem nyújt egyoldalulag csupán előnyöket. És ha igazolva lesz, hogy a kiegyezés a maga egészében igazságos egyezés(?), hogy e keretben a kvótaemelés más előnyök teljesen kompenzálják, akkor azt a bátor áldozatkészséget(?), melylyel a kormány magát e lépésre eltökélte, nagy hazafiai érdemül fogják betudni, mert a kiegyezés teljes betetőzésével immár megnyílik a nemzet részére a bizonytalanság és a viszályok által meg nem zavart gazdasági fejlődés új érája.

Sajtóper.

Nagyvárad, nov. 23.

Az aradi „Tribuna Popurului”-ban nem rég egy szerkesztői üzenet jelent meg, amelyben Russu Sirianul szerkesztő figyelmeztette a sebeceni „Tribunát”, hogy Magdu Döme lippai ügyvédül ne fogadjon elcikket, mert országszerte körözött egyén, akit Romániából kitolonczolták, börtönre ítélték. Magdu rágalmazásért sajtópört indított Russu ellen, a kit ma a Millye táblabíró elnöklésével megtartott tárgyaláson **fölmentettek**, mert már a vizsgálat során panaszos beismerte, hogy tényleg rendezetlen ügyei voltak és Romániából hazatolonczolták.

A kvótaemelés és a volt nemzet párt.

Budapest, nov. 23.

A kvótaemelés különösen a volt nemzet pártot éri sulyosan.

A Budapesti Hírlap egyik tudósítója előtt Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy **a kvóta elfogadását parthatározat által minden párttagra kötelezővé fogja tenni.**

Kívételt csak gróf Apponyival és Horánszky Nándorral fog tenni, kik a kvótaemelés ellen anyira exponáltak magukat, hogy a legnagyobb politikai méltatlanság volna tőlük kívánni, hogy a felemelt kvótát megszavazzák.

Széll Kálmán a képviselőházban ki fogja fejteni, hogy a mai kvótaarány „számbeli” alapon állapított meg.

Nem a teljesítési képesség szolgált alapul, hanem az adóbeszolgáltatások eredménye, mely 33.8% kvótát jelent s ha ehhez hozzávesszük a hattized provizóriumot, kijön a 34.4 százalék.

Megölte az anyját.

Budapest, nov. 23.

Április 10-én Kis-Németiben holtan lelték az ágyában Balázs János jómódú parasztagda édesanyját. A halotkém a vizsgálatnál megállapította, hogy az öreg asszonyt megfojtották. A gyilkosság gyanuja alatt elfogták az egész Balázs-családot, de a vizsgálat csak Balázs Jánosra derített ki terhelő adatokat. Az ő ügyét tárgyalta ma a pesti vidéki kir. törvényszék. A tanukihallgatás során Balázs Jánosné, a vádolt felesége és ifj. Balázs János, a fia megtagadta a vallomást. Dr. Rácz Adolf, mócsai körorvos, mint tanu, elmondja, hogy Balázs János reggel 7 órakor, a gyilkosság napján elment hozzá s bejelentette anyja halálát. Balázs azt mondta neki, hogy anyja öregségben halt meg s egy cédulát kért, hogy ennek alapján eltemethesse a halottat. Amikor az orvos megvizsgálta a holttestet, a nyakon pergamenszerű zuzódásokat talált, amelyek erőszakos halálra, fojtogatásra engedtek következtetni. A fojtogatás a jelekből ítélve nagy erővel ment.

A végtárgyalás rendén a tanuk valamása folytán a törvényszék Balázs Jánost az anyja gyilkosságért életfogytiglani börtönre ítélte.

Vihar a házban.

Budapest, nov. 23.

A képviselőház mai ülése a Bánffy-korszakra emlékeztetett, a midőn Bánffy erőszakos politikája ellen szintén csak erőszakkal lehetett harcolni.

A képviselők szokatlan nagy számmal jelenek meg.

Különösen a baloldali padok teltek meg s mindjárt az ülés elején sejteti lehetett, hogy a mai ülés nem fog vihar nélkül elmúlni.

Az ülés előtt a folyosón ugyanis olyan harcias hangulat uralkodott, hogy biztosra lehetett venni, hogy ez mielőbb ki fog törni, csak alkalomra vár.

De nem csoda, mert mióta az a hír kiszivárgott, hogy a magyar kvótabizottság az osztrákoknak újra engedett, egész Bpest közönsége a legnagyobb felháborodással tárgyalja e megfoghatatlan eszevett eljárását a magyar bizottságnak.

A függetlenségi párt vezéreiből a folyosón diskurálva nem is titkolták abbéli szándékukat, hogy ma már megkezdik az akciót a legvehemensebben, mert egy percig sem akarják a nemzetet abban a hiedelemben hagyni, hogy a függetlenségi párt elfeledkezzen azokról a köteleességekről, melyeket önként elvállalt programja alapján a nemzettel szemben.

Az ülés különben a következőleg folyt le:

Perczel Dezső elnök felolvastatja a delegációkat egybehívó királyi kéziratot s kérte, hogy a Ház hétfőn válassza meg a delegáció tagjait.

Madarász József követeli, hogy a királyi leirat tüzessék ki napirendre.]

Széll miniszterelnök hivatkozik az uzusra, hogy ez eddig nem volt szokásban s így most is kövessék azt.

Polónyi Géza ez uzust abuzusnak mondja s pártolja a napirendre tüzést.

Perczel Dezső elnök, a szélsőbalzajos tiltakozása közben hivatkozott az eddigi gyakorlatra.

Az ellenzék követelte a napirendre tüzést, mire az elnök elrendelte a kérdés felett a szavazást.

A többség a baloldal gunyos megjegyzései mellett leszavazta a napirendre tüzést.

A szavazás alatt a baloldal részéről a legszenvedélyesebb közbeszólások történtek, a mi nagy ingerültségre készítette a jobboldalt, úgy, hogy midőn Széll miniszterelnök felállott, mindkét oldalon lázas ingerültség uralkodott.

Széll benyújtotta a kvóta javaslatot a jelentésekkel együtt s kéri a Házat, hogy utasítsák azt a bizottsághoz. Kossuth Ferencz az osztályokhoz való utasítást ajánlja.

És pedig azért, mert alkalmat kell adni mindazoknak, kik nézetüket ki akarják fejteni és a kik a kvóta ellen eddig küzdöttek.

Beszéde rendén erős vonásokkal ecseteli az ország sulyos állapotát s **konstatálja, hogy a kvótabizott-**

ságok számitás nélkül, pusztán presszió alatt emelték a kvótát.

Marjai Péter E kártyáztak 50 milliót,

Felkiáltások: Besser, rebesser. Széll Kálmán áll ekkor fel, hogy feleljen Kossuth Ferencznek.

Óriási zaj, le vele, abezug kvóta-emelő kiáltások hangzanak mind sürribben baltellől.

Rigó Ferencz: Emeli-e a kvótát? Pichler: 1896-ban és 1898-ban is aláírta a kvóta jelentést.

Folytonos le vele! kiáltások, úgy hogy Széll nem tud szóhoz jutni.

Perczel telnek el, egy, a zaj mind egyre fokozódik.

Elnök folyton csenget, de nem hederítnek rá s még erősebben abezugolják Széllt és az elnököt.

A volt nemzeti párt tagjai dühösen felugrának helyeikről s az elnöknek dühösen integetnek, hogy csináljon rendet.

Széll Kálmán ezalatt mozdulatlan áll helyén s várja, hogy szóhoz juthasson.

Nagy nehezen végre lecsendesegett az ellenzék s Széll szóhoz juthatott.

Hivatkozik a szólás szabadságra s kéri a meghallgatását.

Kijelenti, hogy most nincs idő a diskusszióra, de nem bujik ki az érvek elől.

Be fogja bizonyítani, hogy az 1896—1898 és mai álláspontja között nincs ellentét. (?)

Tagadja, hogy számadatok nélkül állapították meg a kvótát, ajánlja újra a bizottsághoz való utasítást.

Hoch, le vele, hangzik a baloldaltól. Komjáthy Béla követeli, hogy az osztályokhoz utasítsák.

Több felszólalás után, szavazásra került s a többség a bizottsághoz való utasítás mellett szavazott.

E viharos jelenet után Pap Elek interpellált a kőbányai sertészár ügyében.

Pap Elek interpellációjára Darányi miniszter azt felelte, hogy felszólította az osztrák belügyminisztert, vizsgálta meg közegeivel Kőbányát, a hol 33,000 sertés között egy beteg nincs.

Reméli, lesz foganatja, mert az osztrák miniszternek csak akkor van joga a zárt elrendelni, ha a keleti marhavész üt ki.

Pap Elek és a Ház tudomásul vette a választ.

Főszerkesztő: **BERTHA MIKLÓS.** Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: **MAGYARY MIHÁLY.**

NYILTTÉR.

A folyó évi deczember hó 1-én

esedékessé váló

magyar korona járadék

szelvényeket

már a mai naptól

kezdve

teljesen díjmentesen

beaváltjuk.

A 4 1/2 %-os

magyar regále-

kártalanítási

kötvényekhez kiadott szelvény-ívek utolsó szelvénye

1900 január hó 1-én lejárván,

az új szelvény-ívek beszerzését az illető szelvény-utalványok (talonok) beszolgáltatása mellett

jutalékmentesen

— csakis kész kiadásaink felszámításával — készséggel eszközöljük.

Erdélyi bank és

takarékpénztár

részvénytársaság.

Kolozsvár, Főter 34. szám.

Hirdetések.

Sz. 9042, 9223—899.

1132. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reményik L. és fia Heredek Sándornak Hankovics Sándor és neje, Balázs Teréz végrehajtást szenvedő elleni 324 frt 55 kr., 450 frt, 349 frt 50 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsvár-városi kir. járáshíroság területén levő Kolozsvár városban és határán fekvő és a Hankovics Sándor és neje szül. Balázs Teréz nevén felvett kolozsvári 6743. sz. tjkvben A. 2. rdsz. 1489/5 hrsz. egész házastelekre 1800 frt becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi december hó 16. napján délelőtt 10 órákor ezen kir. törvényszék 14. számú szobájában megtartandó nyilvános árverésen — a megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben — vagy az 1881. LX. törvény 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. törvény 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsvár, 1899 évi október hó 6. napján.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tszéki bíró.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari szállító, hangszergyáros, a Rákóczy-féle tárogató feltalálója.

Budapest, II. Lánchíd-utca 5. sz.

Hegedűk vonóval 3 főtől 15 forintig.
Mester-hegedűk vonóval 15 főtől 300 forintig.

Gordonkák vonóval 10 főtől 150 frtig.
Nagybőgők vonóval 30 főtől 100 frtig.
Fuvolák 2 főtől 100 frtig.
Szárnykürtök 14 főtől 20 forintig.
Czimbalmok 35 forinttól 300 forintig.
Rákóczy ősi magyar tárogató, szabaddalmazva, 20 főtől 60 frtig.
Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hanguj harmonikák, 3, 4, 5, 6, 8, 10 főtől 80 frtig.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fuvó- és vonó hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett legutányosabb árban szállíttatnak.

Harmonika árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

777. 12—12.

Petánovits „Metropole“-szállodája

Budapest, VII. Kerepesi-ut 58 szám.

A keleti és nyugati pályaudvar közelében, a székesfőváros legforgalmasabb helyén. Villamos vasút minden irányban. 118 elegánsan berendezett szoba villamos világítással és központi fűtéssel. Személyfölvonó (lift), fürdők.

Szobaárak 1 frt 20 krtól beleértve villamos világítást, fűtést és kiszolgálást.

A szállodában diszes étterem és kávéház van, melyek

LIPNIK J. A. ur

az Országos Kaszinó vendéglőjének volt társtulajdonosa, ezidőszent a balatonfüredi gróf Esterházy-féle szálló bérloje vezetése alatt állanak. Kitűnő konyha, legjobb italok és a hires

PILZENI SÖR (Urquell)

kapható itt pontosan kiszolgálva.

Esténként kitűnő czigányzene. 1104. 3—3

Koncz Ernő építész-vállalkozó

műszaki tervező irodája

Kolozsvár, Nagy-utca 48. szám.

Elvállal mindennemű föld, vízi, magas és beton építkezéseket, azoknak tervezését, szakszertű felügyeletét, szóval e muunkörbe tartozó minden munkát.

Ajánlja megépítésre háztulajdonos uraknak, különösen hentes iparos uraknak saját találmányu tűzbiztos, husfűstölő kamráját, mely minden meglevő épületbe megkésztethető, egész új rendszerű. Olcsón előállítható. Megtakarítható vele a tüzelő anyag és folytonos felügyelet.

Vállalataim a legolcsóbb árak mellett készítem legjobb munkákkal saját felügyeiletem mellett.

A nagyrabecsült építető közönség kész szolgálja

Koncz Ernő
építész-vállalkozó.

1110. 3—4.

Az 1895 évi ciroi s az 1896 évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s aranyéremmel kitüntette. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb korodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test bármennemű csuzos bántalmai, u. m.: köszvény, csuz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idűlebb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást 5 perox alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér. Főraktárak Budapest: Török József ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci-körút 7. szám. Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Wllder Gyula gyógyszerésznél S.-A.-Ujhely.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek!

Ugyszintén Kolozsvár dr. Hincz György, Wolff János, dr. Czeck Dénes, Valentini Hugó, Székely Miklós gyógyszerészek uraknál, Burger Frigyes, droguista. Deesen Kracsinger Hugó gyógyszerésznél. Székely-Údvarhelyen Solymossy János gyógyszerésznél. Székely-Keresztúron Baumgartner Károly gyógyszerésznél.

1013. 13—20.

Gazdaságban és az új szőlő kultúrában szakképzett és jártas egyén új évre gazdatiszti állást keres!

Tudakozódhatni Babos és Társai vasüzletében, Belközép-utca 25. szám. 1020. 5—5.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!!!

Wesselényi Miklós- (belhid-utca) 8. sz. a. levő

női-kalap üzletemet

üzlet felhagyás miatt a legjutányosabb árban ki-
árusítom.

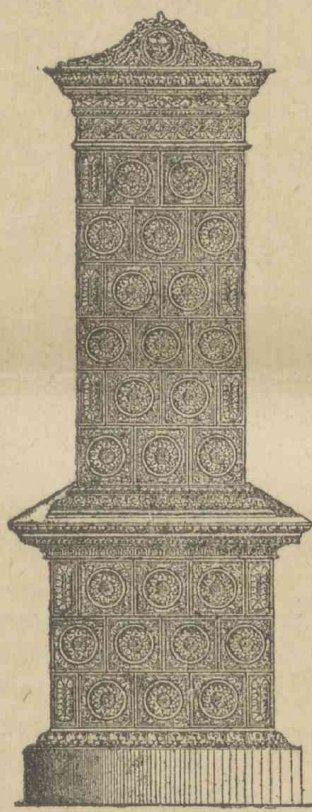
A melyre a n. érd. hölgyközönség becses figyelmét felhiva, maradok

Kiváló tisztelettel

Deák Károlin,
divatárusnő.

1109. 2—12.

Legnagyobb, legajánlhatóbb és
legdiszesebb kályharaktár!

Ugy minőségben, mint szépség
tekintetében összehasonlíthatlanok a

Kozel F. József

féle cég

Kolozsvár, Unio-utca

20. szám

— „Redout“-tal szemben —

Hires kályha-kemenczéi.

Asztal- és disz-kandallók, továbbá
porcellán, majolika- és ó-német
kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő
káda k, kemenczefal burkolatok,
stb. stb.

Minden e szakmába vágó munká-
latok saját szerelők által csinosan és
jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá:

Schamot tégláit!

Erdélyi legnagyobb kályharaktár.
Telefon: 398.

SCHUSTER EMIL

norinbergi diszmű- és vadászkellékek, sport és játékaru nagy raktára

Kolozsvár,

Főtér, gróf Rhédey-palota „New-York“ szállodával szemben.

Kizárólagos raktár: dániai iramszarvas bőrkabátokból szörmével vagy flannellel bélelve.

Valódi Loden uti-kabátok.

Valódi Loden vadász-kabátok szörmével vagy flannellel bélelve.

Valódi iramszarvasbőr- és Loden vadász sapkák.

Valódi angol kesztyűk bőrből és szövetből bélelve és béleletlen.

Valódi amerikai és halina csizmák.

Valódi amerikai és orosz gummi sárczipók férfiak, nők és gyermekek részére.

Valódi amerikai és orosz hó czipók férfiak és nők részére.

Gummi és nemez csizmák.

Kizárólagos raktár: H. Pipper (Lüttich) féle serétes vadász fegyverekből 35 főtől 135 frtig.

Sauer & Schon (Suhl) féle Express- és drilling golyós fegyverekből 100

forinttól 220 forintig.

Flobert fegyverek és mindenféle revolverek, töltények, folytasok, golyók és serétek, vadász táskák, székek, muffok, fej és lábszár védők, harisnyák, bőr és loden gamaschnik, fegyver szijjak és állványok, töltő és tisztító kellékek. Hát zsákok, rövid és hosszú fegyver-tokok bőrből és vászonból.

Legjobb minőségű solingeni vivó kardok, pengék és vitörök, vivó kesztyűk, mangetták és maszkok. Uti bőrdöngők, láda Cofferek, kézi és nyakba aggató táskák, kocsai takarók és uti nessesairek.

1114. 4—10.